

SZEGEDI PÉTER

„A főváros béklyóba szorító hatalma”

Budapest-ellenesség a magyar futball első fél évszázadában

A futballban megjelenő regionális szimbolikus küzdelmeket két csoportba sorolhatjuk, ezek jelenthetnek *főváros–vidék* ellentétet, vagy *régiók* (városok) közötti összecsapásokat.¹ Magyarországon a regionális polarizáció főként a vidékiek szempontjából létezik, s mindenekelőtt *főváros-ellenességet* jelent, bár kétségtelen, hogy a szomszédos városok csapatai rivalizálásának is nagy hagyományai vannak, gondoljunk a Szombathely–Zalaegerszeg, vagy a Debrecen–Nyíregyháza összecsapásokra. Míg azonban a szomszédos városok rivalizálásának tétje a helyi dominancia eldöntése, addig a főváros-ellenesség legfontosabb mozgatórugója az elnyomottság érzete. Az ugyanis, hogy egy vidéki drukker hogyan tekint egy fővárosi egyesületre nem pusztán véletlenszerű szimpátia kérdése, hanem megfelel annak, miként tekint magára a fővárosra, miképpen éli meg saját vidékiségét, vagyis mennyire érzi azt, hogy az *ő városa* elszigetelt, marginális helyzetű, sőt a főváros által *elnyomott*.

A kelet-közép-európai futball főváros-centrikusságának eredete a fővárosokra koncentrálódó modernizációval hozható összefüggésbe, az eleve „hátrányból induló” vidéki városok és a gyorsan fejlődő fővárosok közötti szakadék tovább nőtt. A századfordulón a futball ott vált igazán népszerűvé, ahol jelentős polgári lakosság és ipari munkásság élt, akik közül sokan szabadidejüket futballozással és mérkőzésre járással töltötték el. Ezek a társadalmi csoportok Európa keleti felén azonban jórészt a fővárosokra koncentrálódtak. Számtalan forrás tanúskodik arról, hogy sok városban nagyon nehezen honosodott meg, vagy igen alacsony színvonalú volt a futball. Ahol a kapitalizálódás ellenére a városi közéletben nagy súlya volt a nemesi eredetű elitnek, ahol alacsony volt a zsidóság aránya, illetve ahol csekély volt a potenciális sportolók és fogyasztók száma (vagyis alacsony volt a kispolgárság és az ipari munkásság aránya), ott a labdarúgás híveinek meg kellett küzdenie a többség közönyével. Az egyik debreceni labdarúgó még az 1920-as évek végén is arra panaszkodott, hogy előfordult: mérkőzésük alatt a sporttelep szomszédságában díjlovagló versenyt rendeztek.² 1927-ben Kecskeméten szerveztek profi labdarúgóklubot, az egyik sportlap maliciózus megjegyzése szerint a kezdeményezés ellenzői úgy gondolták: „minek a profiklub Kecskemétnek,

a nagy parasztvárosnak, nekünk bográcsgulyás és tarhonya kell”.³ Ez nem jelenti azt, hogy vidéken ne működtek volna jól szervezett, kimagasló eredmények elérésre képes futballcsapatok. A két háború között több városban olyan egyesület működött, melynek nívója az európai középmezőnyt is meghaladta: a szegedi, debreceni, szombathelyi labdarúgó klubok általában méltó ellenfelei voltak a legnagyobb fővárosi csapatoknak. Hiszen a hátrányból több vidéki klub erényt tudott kovácsolni: a főváros-ellenesség volt az a hívószó, mellyel a labdarúgás iránt közömbösöket is maguk mellé tudták állítani.

Fontos hangsúlyoznom: Magyarországon a századfordulón elterjedő labdarúgásnak kezdetben szinte csak a fővárosban voltak hívei. Az MLSZ-t, vagyis a Magyar Labdarúgók Szövetségét 1901-ben fővárosi egyesületek alapították, a szövetség által rendezett bajnokságokban 1926-ig kizárólag fővárosi csapatok indulhattak. Az MLSZ 1904-ben tűzte először napirendre a regionális bajnokságok ügyét, ám a vidéki futballt ekkor még teljes érdektelenség kísérte. Jellemző, amikor 1904-ben a Pozsonyi TE vándordíjat írt ki, azzal a kikötéssel, hogy azért csak vidéki csapatok indulhatnak – nem akadt jelentkező.⁴ A kerületi bajnokságok kiírására így 1907-ig kellett várni, s mivel az egyébként is alacsony nívón futballozó vidékiek külön bajnokságokban szerepeltek, nem is konfrontálódtak a budapestiekkel. 1912-ben viszont a vidékiek többségbe kerültek a labdarúgó szövetségben: 100 tagegyesületből már 52 volt vidéki.⁵ Ez pedig ahhoz vezetett, hogy a vidékiek egyre gyakrabban megkérdőjelezték az addig magától értetődőnek tartott hatalmi viszonyok legitimitását. Megtörtént például, hogy a szövetség azért róttta meg a Pozsonyi TE-t, mert évi jelentésében azt írta, hogy az MLSZ-szel való viszonya a kölcsönös semmibevevésen alapult.⁶ Később pedig azért akart sajtópert indítani a *Nagyvárad* ellen, mert a lap szerint „az MLSZ véleményének irányítására elég, ha valaki vidékről felutazik, s jól megpepszgőzteti az illetékes funkcionáriusokat”.⁷

A vidéki érdekek leghangosabb és legharagosabb szószólói a Kassai AC és a Nagyvárad AC vezetői voltak. Nagyváradon *Vidéki Sport* címen adtak ki nívós hetilapot, az MLSZ 1912-es közgyűlésére pedig a Kassai AC Vidéki Pártot szervezett.⁸ A vidéki összefogás hívei ugyanis tudták, hogy a labdarúgás fontos döntéseit a nagy, fővárosi klubok hozzák, ám a szövetségi közgyűlésen csak azok tudnak sikereket elérni, akiket a vidékiek szavazatukkal támogatnak. A vidéki szervezkedés nem is volt eredménytelen: 1912 őszén felálltak a vidéki kerületek, melyek maguk intézték ügyeiket, s ők bonyolították le saját bajnokságukat.

Az elért eredményekkel azonban nem volt megelégedve a Vidéki Párt, főképp annak megálmodója, a főváros támadásában mértéket soha nem tartó kassai Urbán Pál. A Kassai AC főtítkára, és az Északkerületi sportújság felelős szerkesztője 1912-ben valósággal nekirontott a budapestieknek: „A vidéki sportélet természetes fejlődésének csak egy ellensége van – írja – [...] és ez a fővárosi sportélet. Nemcsak öntudatlanul, hanem öntudatosan is ellensége a legteljesebb mértékben. Nemcsak azért, mert a szövetségek vezetése kezében van, hanem azért is, mert minden anyagi és sportbeli erőt magához vonz s a vidéket elnyomja. Ezen természetes ellenség ellen igyekeztünk tavaly egy táborban egyesíteni a vidéket, s ez csak részben sikerült. Most azonban ütött az utolsó óra! Ha a vidék most se fog szervezkedni, akkor egy félszázadra adja oda magát a rabszolgaságba a főváros béklyóba szorító hatalma alá.”⁹

A trianoni békeszerződés következtében a főváros-ellenesség két fellegvára, Kassa és Nagyvárad labdarúgócsapatai kiestek a magyar futball vérkeringéséből. 1926-ig a bajnokságokat változatlan formában bonyolították le, azaz a fővárosi – hivatalosan országos – bajnokságtól elkülönülten, regionális alapon szervezett bajnokságban játszottak a vidéki klubok. Viszont a labdarúgó szövetség vezetése egyre több szinten kapcsolta be a vidékieket a futball rendszerébe. Úgy vélem ez két okkal magyarázható. Egyrészt a labdarúgó szövetség okulhatott a korábbi főváros-ellenes támadásokból, és úgy gondolhatták, hogy a jogok kiterjesztésével kevesebb támadási lehetőségnek teszik ki magukat. Másrészt a vidéket felemelő futballpolitika az ország politikának is egyfajta lenyomata volt. Ne feledjük: az 1920-as évek elején járunk, amikor a radikális jobboldali politikusok a vörös és zsidó Budapestet okolták az ország majd minden bajáért, a felemelkedés zálogának pedig a valódi magyarságot képviselő vidéket tartották. Elképzelhető tehát, hogy a vidéknek egyre több jogot adó labdarúgó szövetség pusztán a politika ideáljainak akart megfelelni.

De mik is voltak ezek a szövetségi reformok? 1920-ban először állítottak össze vidéki válogatott csapatot, 1921-től újból kiosztották a legjobb vidéki csapat címet. Szintén 1921-ben terjesztették ki a vidéki autonómiát: a központhoz hasonlóan a kerületi alszövetségek is tanácsot választottak, illetve a labdarúgó szövetség országos tanácsának immár harmadát a vidékiek ajánlásaiból választották. A vidéki egyesületek csupán azt sérelmezték, hogy az Országos Vidéki Tanács megfellebbezhette a kerületi döntéseket, és új eljárást rendelhetett el.

A labdarúgó szövetség azt is szorgalmazta, hogy minél többet mérkőzzenek meg egymással vidéki és fővárosi csapatok. 1921-ben írták ki először a Szövetségi Serleget, melyért kerületi válogatottak, köztük Budapest válogatottja is versengett, majd 1924-től a fővárosi egyesületeket kötelezték arra, hogy teljes első csapatukkal, minimális költségtérítés mellett, évente kétszer játszanak vidéken.

Gyakorlatilag innen egyenes út vezetett ahhoz, hogy amikor 1926-ban legalizálták a profizmust, a profi élvonalban két vidéki klub is indulhatott, a második osztályban pedig számos megyeszékhely, újonnan alakult hivatásos csapata vehetett részt. A reformok után a fővárosban aligha sejthették, hogy a budapesti klubok vidéki vendégjátékai mekkora ellenszenvet fognak kiváltani a helyi drukkerekből. A *Nemzeti Sport* egyik 1927-es cikke szerint „a vidéki városok közönségére jóformán minden bíró panaszkodik s annak terrorisztikus viselkedését hangoztatja. A vidéken járt fővárosi csapatok csaknem mind és mindig azzal a panasszal térnek vissza a fővárosba, hogy a bírót befolyásolja a közönség viselkedése.”¹⁰ 1928 novemberében a Sabaria–Újpest mérkőzés félbeszakadt, az újpesti labdarúgókat sár- és kődarabokkal dobálták meg, a bíró rendőri készültség mellett tudta csak elhagyni a pályát.¹¹ A *Nemzeti Sport* szerint Szegednek „van egy specialitása. A tribün egyik sarkát mindig okkupálja egy csoport, mely a játék megkezdésének pillanatától kezdve hangos megjegyzésekkel kíséri mindent. Természetesen az idegen csapatot kevésbé udvarias kifejezésekkel illeti, mint a hazait és bármi történik, mindig az idegent szidja, a hazait buzdítja. Ez a sarok nemcsak fanatikus, de túlságosan elfogult s még nincs annyi sport intelligenciája, hogy elfogultságát szégyenlené. A pesti bírót – úgy látszik – elvből gyűlölik ezen a sarkon és sohasem vizsgálják, hogy szabályosan ítélkezett-e, hanem csak szidják, kifütyülik, tüntetnek ellene.”¹² Miskolcon rendszeresen kövekkel dobálták meg a vendégcsapat játékosait, a *Nemzeti Sport* egyik cikkének beszédes címe: „Az Attila tehetetlen a kődobálókkal szemben”.¹³ A miskolciaknak a sorozatos dobálások miatt még azt is előírták, hogy a bíró testi épségére mindaddig vigyázniuk kell, míg vonatra nem száll.

Természetesen a vidéki drukkerok nem minden ok nélkül támadták, dobálták meg a fővárosi csapatok játékosait, illetve e mérkőzések játékvezetőit, hiszen a vidéki sajtó és a klubvezetők szinte állandóan a budapestiek ellen tüzelték őket. 1926 után a vidékiség az ő szemükben az elnyomottak büszkeségét, gerincességét, meg nem alkuvását jelentette a pöffeszkedő és gőgös fővárosi tradicionális uralmával szemben. A korszak futballjában a vidékiek önképük szerint a tiszta magyarságot képviselték, akik a nemzetiet-

len és pénzéhes Budapesttel összevetve, ha alul is maradnak, becsületes és tisztességes voltukhoz kétség nem férhet. Erre jó példa a debreceni Bocskai egyik vezetőjének 1930-as beszéde, melyet a klub Magyar Kupa-győzelmének tiszteletére rendezett vacsorán mondott el: „Az idén megráztad magad, hátat fordítottál a fővárosnak, gerinces lettél, otthagytad az elkényeztetett környezetet és eljöttél ide, vidékre, Debrecenbe. [...] A debreceni futball-csapat azt hirdeti, [...] hogy itt nincs önzés, de jelenti azt is, hogy ez a debreceni humusz tud lelkesíteni, fiatalságába emberfeletti erőt önteni, mert méltóztassék elhinni, hogy csakis a klubszínek, városunk színei, a kék-sárga szín az, amely megihlette a mi fiainkat és őket nagy eredmények elérésére képessítette.”¹⁴ Eközben persze Budapestről a vidéki klubok kissé másnak tűntek, mint ahogyan az az ő önképükben szerepelt: a fővárosból a vidékiek erőszakosnak, hatalomra vágyóknak látszottak, akik kisebbségi érzésből fakadó üldözési mániájuktól vezérelve egyetlen megnyilvánulásukban sem felejtették el megemlíteni, hogy őket elnyomják – nem konkrét személyek, vagy klubok, hanem úgy általában – a *pestiek*.

Kétségtelen viszont, hogy a vidékiek vádjainak sokszor volt valós alapja, hiszen nemegyszer előfordult, hogy a fővárosi dominanciájú profi szövetség érezte: nem rokonszenvez velük. Például az 1930-as Magyar Kupa döntőjébe nagy meglepetésre két vidéki csapat jutott, a találkozó időpontját – ekkor még rendhagyó módon – hétköznapra tűzték ki, így a mérkőzést teljes érdektelenség mellett játszották le. Jellemző, hogy még a debreceniekkel már akkor sem szimpatizáló nyíregyháziak is elítélték az MLSZ döntését: „Mindenesetre jellemző a professzionista szövetségben uralkodó egészségtelen szellemre, hogy ezt a mérkőzést hétköznap engedte lejátszani és nem vidékre vitte, ahol propaganda szempontjából is nagyobb jelentősége lett volna a mérkőzésnek. A budapestieknek azonban fáj, hogy a döntőbe két vidéki csapat került és igyekeztek minél egyszerűbb keretet adni a döntőnek.”¹⁵ Példátlan volt a bíróküldés rendszere is. 1926 és 1934 között csupán egyetlen esetben fordult elő, hogy Budapesten vidéki bíró vezetett mérkőzést. Ez azt jelenti, hogy nyolc év alatt legalább 200 első osztályú mérkőzést rendeztek Budapesten, ahol egy fővárosi és egy vidéki csapat szerepelt, de ezek között egy kivételével budapesti bírók fújták a sípot.

Kétségtelen, a vidékiek azért is érezhették magukat elnyomva, mert a fővárosi klubok mindent elkövettek, hogy minél kevesebb vidéki egylet szerepeljen az első osztályban. 1927 és 1934 között szinte minden bajnokság végén előfordult, hogy a kieső csapat kérte, emeljék fel a bajnokság létszámát. A profi labdarúgó szövetség igencsak tendenciózusan döntött ezekben a kérdé-

sekben. 1927-ben támogatták a létszámemelést, amikor azt a Budai 33 kérte. 1928-ban a miskolci Attila jutott kieső helyre, s a korábbi példán felbuzdulva ők is kérték, hogy emeljék fel az élvonal létszámát. Ám a Ferencváros kivételével az összes fővárosi klub a javaslat ellen szavazott, így az Attila esélyt sem kapott, hogy az élvonalban maradhasson. Az egyik miskolci vezető elkéseredetten ki is jelentette: „Önzetlen sportembernek abba kell hagyni a hiábavaló harcot, mert a pesti profi vezeték a maguk önző, anyagias gondolkodásukkal gúnyosan és közönyösen haladnak el a saját hazájukban oly sokat jelentő vidéki egyesületek élet-halál küzdelmei mellett. A magam részéről csak azt mondhatom, hogy ilyen vezetők mellett céltalan az Attila és minden vidéki egyesület további küzdelme.”¹⁶ 1929-ben a szombathelyi Sabaria kérését támogatta is a profi szövetség rendkívüli közgyűlése, ám ekkor hét fővárosi klub és a szegedi Bástya képviselője tiltakozásul kivonult a teremből, így a szombathelyieknek búcsúzniuk kellett az élvonalból. 1931-ben a Szeged kérelmét ismét elutasították, 1934-ben viszont a fővárosi Nemzeti kérte, hogy emeljék fel az élvonal létszámát, s a profi liga ekkor már megértőbbnek bizonyult. Vagyis hét év alatt két fővárosi, és három vidéki klub kért létszámemelést, a szövetség viszont kizárólag a fővárosiak kérését támogatta.

A vidéki profi klubok főváros-ellenessége elmélyítette az egymástól gyakran több száz kilométerre működő klubok között az egymásrautaltság és összetartozás érzetét. A harcias, egymást pártoló vidékiség egyik logikus következménye, hogy a mai napig nem alakult ki *távoli régiók* közötti rivalizálás. Például a Dunántúl–Tiszántúl szembenállás ismeretlen a magyar futballban, amire kiváló példa a két kék-sárga egyesület, a Sabaria és a Bocskai kapcsolata. Herzog Edvin, a Sabaria egykori fővárosi képviselője az 1930-as években hosszú időn át „menedzselte” a Bocskait, a szombathelyi klubot korábban vezető Kopfensteiner Manót pedig 1934-ben, a debreceni klub díszelnökének választották. Azt hiszem, példátlan a magyar sport történetében, hogy egy klub egy elvileg rivális egyesület vezetőjét díszelnökének válassza meg.

Érdemes tehát megvizsgálnunk, hogyan tekintettek egymásra e két, egymástól félezer kilométerre működő klub hívei. 1926 végén a Bocskai a másodosztályú bajnokság második helyén állt, s a Sabaria levélben gratulált: „A vidéki sport fejlesztése érdekében megtett fáradozásnak gyümölcse remélhetőleg hamar meg fog érni és a szombathelyi sporttársadalom nevében őszintén kívánjuk, hogy minél hamarabb az első osztályban együtt küzdhesünk ideáljaink megvalósítása érdekében. [...] Van szerencsénk már most felhívni figyelmüket arra, hogy *közös érdekeink megvédelmezésére* mindenkor készek vagyunk Önöknek a tőlünk telhető módon segítségét nyújtani.”¹⁷

1929-es mérkőzésük előtt írta az egyik szombathelyi lap: „Tisztelje mindenki a holnap pályára lépő Bocskait, azt az ellenfelet, amely vidéki csapat lévén mindenkor fegyvertársa marad a Sabariának.”¹⁸ Amikor 1930 végén a Bocskai az első osztályú bajnokság második helyéről várhatta a tavaszt, a *Nemzeti Sport*ban megjelent hosszabb írás szerint: „a Bocskai elsősorban is arra büszke, hogy – vidéki. És ezért minden boldogsága közepette akkor volt a legboldogabb a vezetőség, amikor elsőnek befutott a Sabaria távirata: Gratulálunk!” A szombathelyi *Nyugati Újság* „Bravó Bocskai!” című, ugyanekkor megjelent írásában szintén gratulált a debreceni csapatnak, s a cikket azért idézem teljes terjedelmében, mert kiváló példája a Budapesttel szemben megfogalmazódó vidéki identitásnak:

Debrecen derék tizenegyének tüze, lelkesedése áttörte a pesti futballfrontot s a Bocskai az őszi forduló másodikja. Pompás küzdőképesség, lendületes akarás juttatta a Nagyalföld fiait oda, hogy ma már mint komoly bajnokjelölttel kell számolni a Bocskaival. A profi futball három éve eddig nem volt más: csak vetélkedése három pesti csapatnak. Ferencváros, Hungária, Újpest váltogatták egymást a bajnoki sorrend élén. A pesti pajzsra emelt nagyok szekértolója lehetett minden más együttes, különösen a vidéki. Élre törni, az elsőik között helyet foglalni, merész álom, vakmerőség volt. S most a Bocskai – a feltörekvő vidéki – maga mögött hagyta az Újpestet és a Ferencvárost. Két dédelgetett kedvencét Budapest ámulva látja negyedik helyén az őszi fordulónak. És a pesti futballsoron van most sírás-rívás. Pedig nincs ok a síró abajgatásra. A vidék sikere nem a hanyatló labdarúgás jele. A futballsport újjáéledését, megújódását jelentené, ha vidéki csapat vinné el a bajnokság pálmáját. A magyar futball dekadenciája – bármit írnak és mondanak Pesten – a pesti hármak szerepváltogatása bajnoki mezben. A Sabaria városából örömmel kell üdvözölni a *vidék Bocskaijának* szép és megérdemelt sikerét. Bravó Bocskai! Tempó Bocskai! Igen, bravózni és tempózni kell, mert a *vidék sikere az ország nagy többségének diadala*. Debrecen, Szeged, Pécs és Szombathely sportszótárából örökre ki kell törölni a sport-defetizmust: nem akarunk bajnokok lenni! Le kell vetközni ezt a sportszerűtlen mentalitást, amely alsórendűvé, méltatlanokká sorozza a vidék reprezentánsait. Akarni a bajnokságot, küzdeni, harcolni érte: ez az egyenrangúság, az igazi, hamisítatlan nemes vetélkedés valódi próbatétele. Nem akarunk bajnokok lenni – ez lemondás, komolytalan

versengés: az obskúrus talmiak bizonyossága. Ezért üzenjük szívvel tapsolva Debrecennek: Bravó Bocskai!¹⁹

A vidék és a főváros között feszülő ellentétek 1935 és 1944 között is fennmaradtak, viszont a vidékiek sokkal jobb pozícióba kerültek, mint korábban bármikor. A gazdasági válság alapjaiban rengette meg a profi futballt, ráadásul az egyre jobbra tolódó politika is inkább az amatőrökkel rokonszenvezett, a radikálisok a profizmust afféle nyerészkedő, zsidó érdekeltségnek tartották. Mindezek vezettek oda, hogy 1935-ben bevezették a Nemzeti Bajnokságot, vagyis a ma is működő NB I-et, melyben amatőr csapatok is indulhattak. A futball szerkezeti átalakítása viszont a vidékiek előnyére vált, hiszen ezentúl több tagot jelölhettek az MLSZ tanácsába. A vidékiek szempontjából azonban az igazi áttörés 1939-ben következett be, amikor hatósági biztost neveztek ki az MLSZ élére. A felfüggesztett autonómiájú MLSZ-t nem csupán árjásította a nemzetiszocialista érzelmű hatósági biztos, hanem a szövetség fontosabb pozícióit vidéki sportvezetők foglalták el. Maga a hatósági biztos is vidéki volt. A székely református Gidófalvy Pál a Hódmezővásárhelyi TVE, és a Dél-magyarországi Labdarúgók Alszövetségének elnöke volt, a játéktestület vezetésével pedig a szegedi – eredetileg szintén erdélyi – Gálffy Endrét bízták meg. Nem véletlenül jegyezte meg tehát a *Sport hírlap* újságírója, hogy „a magyar labdarúgás motorja mellett most vidéki irányítók állnak”, és Gidófalvy népbíróvási peréből is az derül ki, hogy rá sokan, mint az „elnyomott vidéki sport” képviselőjére tekintettek.²⁰

Nem is meglepő, hogy 1938-tól kezdődően folyamatosan nőtt az élvonalban szereplő vidéki csapatok száma: 1937 és 1941 között, négy bajnoki év alatt arányuk megduplázódott, az 1943/44-es bajnokságban pedig fele-fele arányban vettek részt vidékiek és fővárosiak. Eközben a vidéki játékosok is a magyar futball egyre fontosabb szereplőivé váltak. A Nagyváradi AC féltucat játékos volt tagja a válogatott keretnek, annak a nemzeti csapatnak, amelynek 1943-ban mintegy fele egyébként is vidéki labdarúgókból állt.

1942-ben a Gidófalvy-féle vidékpártoló vezetés megbukott, s a dunántúli kerület egyik irányítója 1943-ban már arra panaszkodott, hogy az előző MLSZ vezetés egyenrangúként kezelte a vidéket, a mai viszont „mostohagyerekként”.²¹ Mivel a Nemzeti Bajnokság élvonalában a vidékiek közel álltak ahhoz, hogy domináns pozícióra tegyenek szert, egyre többen követelték: a vidékieknek is legyen olyan beleszólása az MLSZ ügyeibe, mint a fővárosi sportvezetőknek. Sőt, volt, aki tovább is ment. Amikor 1943 nyarán az ETO-t egy fegyelmi ügyben méltánytalanság érte, az egyik győri veze-

tő kijelentette: „Az MLSZ jövő vezetésében a vidéknek egyenrangú, sőt, mondhatom, nagyobb szerepet kell kapnia, mint a fővárosnak, hiszen ma már a magyar labdarúgás súlypontja vidékre került.”²² A vidékiek ugyan nem kaptak nagyobb szerepet a szövetség vezetésében, de előretörésüket mi sem mutatja jobban, mint hogy 1944-ben, a magyar futball történetében, a Nagyvárad révén először nyert vidéki csapat bajnokságot, sőt a harmadik helyen is vidéki klub, az Újvidék végzett. Természetesen, ekkoriban a főváros-ellenes hangok is elhalkultak...

Jegyzetek

- 1 Futball és főváros-ellenesség kapcsolatáról részletesen lásd: SZEGEDI Péter: „Futball-vidékiség” a két háború között. A keleti régió, *Századok*, 2001. 5. sz. 1149–1182.
- 2 TELEKI Pál: Emlékezés a Bocskai Football Clubra. Kézirat, HBML, X.252.1., 26.
- 3 *Sporthírlap*, 1927. január 8.
- 4 *A magyar futball és a Magyar Labdarúgók Szövetsége 1897–1901–1925* (szerk. FÖLDESSY János), Budapest: k. n., 524.
- 5 *Északkerületi Sportújság* (Kassa), 1912. március 4.
- 6 *Vidéki Sport* (Nagyvárad), 1912. május 13.
- 7 *Sport–Világ*, 1913. november 17.
- 8 *Északkerületi Sportújság*, 1912. január 22., 1912. január 29.; *Sporthírlap*, 1912. január 29.
- 9 *Északkerületi Sportújság*, 1912. október 28.
- 10 *Nemzeti Sport*, 1927. október 19.
- 11 *Nemzeti Sport*, 1928. november 26., *Dunántúli Estilap* (Szombathely), 1928. november 27.
- 12 *Nemzeti Sport*, 1926. október 20.
- 13 *Nemzeti Sport*, 1933. október 17.
- 14 *Debrecen*, 1930. július 3.
- 15 *Nyírvidek*, 1930. június 28.
- 16 *Nemzeti Sport*, 1928. június 27.
- 17 *Debreceni Hétfői Újság*, 1926. december 20.
- 18 *Dunántúli Estilap*, 1929. május 18.
- 19 Idézi: *Debreceni Független Újság*, 1930. december 24.
- 20 *Sporthírlap*, 1939. december 6. Gidófalvy szerepéről és a futball árszításáról részletesen: SARUSI KISS Béla – SZEGEDI Péter: „Zsidómentesen, újjászülvete...” Őrségváltás a magyar labdarúgásban (1939–1944). *Múlt és Jövő*, 2004. 3. sz. 77–96.
- 21 *Sporthírlap*, 1943. július 17.
- 22 *Sporthírlap*, 1943. július 17.